

معاونت تحقیقات و فناوری

بسمه تعالی

راهنمای تهیه و تدوین و تنظیم گزارش‌های نهایی طرح تحقیقاتی و پایان نامه دانشگاه علوم پزشکی قم

در راستای توسعه مرزهای دانش و تقویت بنیه دانش‌پژوهان در نحوه آرایه یافته‌های علمی و پژوهشی خود، آشنایی با نحوه نگارش و تنظیم مطالب علمی از اهمیت فراوانی برخوردار است. چگونگی تنظیم و تدوین یکنواخت گزارش‌های طرح‌های تحقیقاتی و اتخاذ رویه‌ای واحد در سطح دانشگاه مستلزم رعایت نکاتی است که در این راهنما شرح داده شده است. این راهنما در چهار بخش تحت عناوین، بخش اصلی طرح‌های تحقیقاتی دانشگاه، نحوه تنظیم صفحات مقدماتی، مشخصات متن اصلی طرح، صفحات پس از متن و فهرست‌نویسی منابع تنظیم شده است. توصیه می‌گردد قبل از شروع به نگارش یافته‌ها این راهنما به دقت مورد مطالعه قرار گیرد.

الف- مشخصات اصلی طرح‌های تحقیقاتی دانشگاه

- ۱- رنگ جلد، سبز و قطع آن ۲۱×۳۲ سانتی‌متر باشد. رنگ پایان نامه طوسی در نظر گرفته شود.
- ۲- روی جلد و پشت جلد مطابق نمونه پیوست (فرم الف وب) تنظیم گردد.
- ۳- نگارش متن با قلم لوتوس ۱۴ صورت پذیرد.
- ۴- حاشیه صفحات بدین شرح در نظر گرفته شود: بالا ۲/۵ سانتی‌متر- پایین ۲/۵ سانتی‌متر - چپ ۲ سانتی‌متر- راست ۳ سانتی‌متر.
- بین دو خط با فاصله ۱/۲ تایپ شود.
- در قسمت عطف طرح عنوان، نام مجریان و سال اجرا و فصل نوشته شود (در صورت لزوم).
- ۶- گزارش نهایی حداقل در ۳۰ صفحه تهیه گردد.

ب- نحوه تنظیم صفحات:

- ۱- صفحه سفید: در ابتدا و انتهای هر طرح یک صفحه سفید قرار داده شود.
- ۲- صفحه بسم ا... الرحمن الرحیم
- ۳- صفحه عنوان فارسی: مطابق فرم الف
- ۴- صفحه تقدیم و تشکر و سپاس (اختیاری)
- ۵- **چکیده فارسی:** چکیده طرح: چکیده بخشی از طرح است که به زبان فارسی نگارش شده و در عین اختصار، اصل مطلب را به خواننده منتقل می‌نماید. چکیده بایستی به عبارات روشن و روان مزین بوده و به تنهایی گویای طرح باشد. در یک یا دو جمله ابتدایی چکیده، اهمیت و هدف تحقیق ذکر شده و پس از آن مهم‌ترین نکات روش کار در یکی دو جمله آورده می‌شوند. مهمترین نتایج اخذ شده و در نهایت نتیجه کلی تحقیق، چند جمله انتهایی چکیده را تشکیل می‌دهند. در چکیده نباید تاریخچه، زمینه تحقیق و تکنیک‌های بدیهی ذکر شوند و به جای آنها بر روی اطلاعات جدید، فرضیه‌ها و نتایج تأکید گردد. لازم است چکیده در یک پاراگراف دارای ساختار و حداکثر شامل ۳۰۰-۲۵۰ کلمه باشد. چکیده ساختارمند شامل: مقدمه، مواد و روش‌ها، نتایج و نتیجه‌گیری و کلیدواژه‌ها

نکته: کلید واژه ها شامل: کلمات مهم حداکثر ۵ - ۴ کلمه مطابق Mesh. (پیوست فرم ج)

۶- صفحه و یا صفحات فهرست مطالب: در فهرست طرح، عناوین صفحات اولیه نظیر تقدیم و تشکر ذکر نمی‌شود. فهرست مطالب شامل عناوین فصول، بخش‌ها و زیربخش‌های هر فصل می‌باشد.

عناوین ذکر شده در فهرست مطالب بایستی عیناً با عناوین متن مطابقت داشته باشد. برای جلوگیری از خطای چشم، بین عنوان و شماره صفحه مربوطه، در فهرست مطالب نقطه‌چین درج شود. در صورتی که یک عنوان از بیش از یک سطر تشکیل شده باشد، نقطه‌چین و شماره صفحه مربوطه در خط دوم ذکر گردد.

۷- صفحه یا صفحات فهرست جداول (در صورت وجود)

۸- صفحه و یا صفحات فهرست نمودارها و تصاویر (در صورت وجود)

۹- فهرست منابع فارسی و لاتین

۱۰- فهرست پیوست‌ها

۱۱- متن اصلی طرح

متن اصلی لازم است به زبان فارسی تهیه گردیده و شامل معرفی پژوهش، دانستیهای موجود در پژوهش، مواد و روش کار، نتایج، بحث و نتیجه‌گیری و پیشنهادها باشد.

فصل اول: معرفی پژوهش شامل:

۱- مقدمه (یا بیان مسئله)

۲- اهداف پژوهش

۳- سوالات پژوهش یا فرضیه

۴- محدودیتهای پژوهش

۵- واژه ها و اصطلاحات (تعاریف عملی)

فصل دوم: دانستیهای موجود در پژوهش:

بخش اول: چهارچوب پنداشتی (برای کتب text)

بخش دوم: مروری بر مطالعات انجام شده:

۱- مطالعات داخلی

۲- مطالعات خارجی

در این فصل با هدف آماده نمودن زمینه ذهنی خواننده بایستی موضوع تحقیق به زبانی ساده و جهت یافته به خواننده معرفی شود. مقدمه مطالب، خواننده را مجذوب نموده و اهمیت موضوع را آشکار می‌سازد. در مقدمه بایستی با ارائه سوابق، شواهد تحقیق و اطلاعات موجود (با ذکر مأخذ) خواننده را جهت داد و به سوی هدف تحقیق هدایت کرد.

همچنین در این فصل با استفاده از منابع موجود و مطالعات انجام شده توسط سایر محققین، دانسته‌های موجود در مورد موضوع تحقیق، مورد مطالعه قرار می‌گیرند. در نگارش این فصل بایستی از حاشیه روی خودداری نموده و صرفاً به توضیح مطالب مربوط به موضوع مورد مطالعه پرداخت.

فصل سوم: مواد و روش کار

در این فصل وسایل مورد استفاده با ذکر مدل، شرکت و کشور سازنده و نیز مواد استفاده شده با ذکر مشخصات آن نظیر شرکت و کشور سازنده و نیز روش تحقیق توضیح داده می‌شوند. در این فصل از ذکر روش‌های معمول خودداری نموده و تنها به ذکر مأخذ این گونه روش‌ها بسنده گردد. روش‌های جدید بایستی دقیقاً شرح داده شوند.

فصل چهارم: نتایج

در این فصل نتایج اخذ شده از تحقیق دقیقاً توضیح داده شده و برای روشن شدن بهتر موضوع می‌توان از جداول، نمودارها و تصاویر به نحو مطلوبی استفاده نمود.

فصل پنجم: بحث

در این فصل تحلیل نتایج بدست آمده از تحقیق آورده می‌شود و یافته‌های تحقیق به تفکیک با یافته‌های سایر محققین مقایسه شده و در صورت وجود اختلاف، دلایل آن با استفاده از منابع علمی توضیح داده می‌شوند.

فصل ششم: نتیجه گیری و پیشنهادات

پیشنهادات: محقق بر اساس یافته‌های مطالعه خود و با هدف روشن شدن زوایای تاریک آن یا هدایت تحقیقات بعدی پیشنهادات خود را ارائه می‌دهد.

۱۲ - منابع

۱۳ - پیوست‌ها: نامه‌ها، نمونه پرسش‌نامه‌ها، بررسی‌ها، مطالب مکمل، آمار و ارقام و ... که به نحوی در طرح مورد استفاده قرار گرفته‌اند به صورت پیوست‌های جداگانه آورده می‌شوند. در صورتی که این پیوست‌ها دارای موضوعات مختلفی باشد دسته‌بندی شده و تحت عنوان پیوست ۱، ۲ ... آورده می‌شوند. اگر در موقع نگارش متن طرح لازم باشد به این پیوست‌ها اشاره و یا مراجعه گردد درج شماره پیوست در داخل پرانتز الزامی است. آرایش صفحات پیوست همانند بقیه صفحات متن صورت می‌گیرد.

۱۴ - چکیده به زبان انگلیسی: مطابق فرم (د) که حتی‌الامکان ترجمه چکیده فارسی و شامل کلمات کلیدی می‌باشد.

۱۵ - صفحه عنوان لاتین (مطابق با فرم د)

رعایت نکات کلی در نگارش متن

- ۱- حتی‌المقدور توصیه می‌شود که در نگارش به جای افعال معلوم از افعال مجهول استفاده گردد. برای مثال به جای «دو سی - سی داروی ... تزریق نمودم» از جمله «دو سی سی داروی ... تزریق گردید» استفاده شود.
- ۲- نویسنده بایستی در مواردی از قبیل انتخاب کاغذ و نوع تایپ، تمیز و مرتب بودن متن، املا صحیح کلمات، رعایت قواعد و اصول نگارش و دستور زبان، نقطه‌گذاری و علامات دیگر توجه کافی مبذول نماید.
- ۳- همان طوری که اشاره شد اندازه حروف انتخابی برای متن طرح، قلم ۱۴ لوتوس در نظر گرفته شده و برای عناوین از قلم ۱۴ لوتوس سیاه استفاده گردد. گزارش نهایی طرح در قالب فایل Word به همراه لوح فشرده (CD) آن به همراه یک نسخه چاپ شده واحد مرکزی پژوهشی دانشگاه ارسال گردد.
- ۴- تناسب بین اندازه عناوین و حروف بایستی رعایت گردد.
- ۵- اولین سطر هر پاراگراف با رعایت ۳ کاراکتر فاصله خالی درج شود.
- ۶- فاصله بین دو پاراگراف برابر فاصله معمولی بین دو سطر باشد.
- ۷- از به کار بردن معادل‌های متنوع یک واژه در متن خودداری نمود.

شماره‌گذاری صفحات

- ۱- هیچ یک از صفحات قبل از فهرست مطالب، شماره‌گذاری نمی‌شوند.
- ۲- صفحات اولیه و چکیده فارسی با حروف ابجد (الف، ب، ج، د، ه، و، ز، ...) یا نمادهای رومی شماره‌گذاری می‌شوند.
- ۳- شماره‌گذاری با عدد از اولین صفحه مقدمه و هدف شروع شده و تا آخرین صفحه ادامه می‌یابد.

شماره‌گذاری عناوین

- ۱- برای شماره‌گذاری عناوین بخش‌های هر فصل و زیر بخش‌ها از اعداد استفاده گردد.
- ۲- حداکثر ارقام استفاده شده در شماره عناوین نبایستی از چهار عدد بیشتر باشد.
برای مثال: ۱-۲-۳-۱- تاثیر آدرنالین
- ۳- در صورت نیاز به تقسیم‌بندی بیشتر می‌توان آخرین عنوان را کمی درشت‌تر از متن تایپ نمود.

استفاده از جداول، نمودارها و تصاویر

- ۱- برای استفاده از جداول، نمودارها و تصاویر بایستی ابتدا اختصاراً در متن به آنها اشاره نمود یا به مهمترین نتیجه‌ای که می‌توان از آن جدول، نمودار یا تصویر استنباط نمود اشاره کرد. در این صورت بایستی جدول یا نمودار یا تصویر را در اولین فضای مناسب درج نمود.
  - ۲- جداول، نمودارها و تصاویر بایستی خوانا، دقیق و مرتب باشند. هر جدول، نمودار، یا تصویر بایستی بدون نیاز به مراجعه به متن بتواند اطلاعات مورد نظر را ارائه داده و یافته‌های موجود در آن قابل تجزیه و تحلیل باشند.
  - ۳- هر جدول، نمودار یا تصویر دارای شماره و عنوان می‌باشد که باید با قلم لوتوس ۱۲ تایپ گردد.
  - ۴- شماره جدول، نمودارها و تصاویر مستقل از یکدیگر می‌باشد.
  - ۵- عناوین جداول، نمودارها یا عکس‌ها بایستی در عین اختصار، مفید و کامل باشد.
  - ۶- شماره‌ها و عناوین جداول در بالای آنها و شماره‌ها و عناوین نمودارها و تصاویر در زیر آنها درج گردد.
  - ۷- فاصله بالانویسی جدول و زیرنویسی نمودار و تصویر برابر $1/2$ سطر در نظر گرفته شود.
  - ۸- ترجیحاً بایستی در انتهای هر یک از پاراگراف‌ها منابع آنها را ذکر نمود.
- در صورت نیاز به ذکر نام محقق یا محققین و ضمن رعایت اصول پانویسی، بایستی پس از ذکر آنها، سال انتشار مقاله در داخل پیرانتز بلافاصله آورده شود. در صورتی که محققین دو نفر باشند نام آنها با « و » جدا شده ولی در مورد محققین بیش از دو نفر فقط نام محقق اول به انضمام « و همکاران » ذکر می‌گردد.

مثال‌ها:

تامسون (۱۹۷۸)، تامسون و جاویتز (۱۹۸۱) تامسون و همکاران (۱۹۹۲)

پانویس‌ها

در متن طرح بایستی حتی الامکان از درج کلمات لاتین خودداری نمود. کلمات و اصطلاحات لاتین بایستی همراه با پانویس مربوطه استفاده گردند. به این ترتیب که در کنار معادل یا تلفظ فارسی مناسب آن، عدد نشان‌دهنده پانویس درج شده و در زیر متن در جلوی آن عدد، کلمه لاتین با املای صحیح نوشته شود. پانویس‌ها از متن اصلی توسط خط افقی جدا گردند. در هر حال پانویس بایستی در کادر اصلی یعنی تا $2/5$ سانتی‌متری لبه پایینی کاغذ خاتمه یابد. چنانچه تعداد پانویس‌های یک صفحه زیاد و هر کدام کوتاه باشند می‌توان آنها را در سطر افقی و پشت سر هم درج نمود.

نام‌های علمی براساس مقررات بین‌المللی چه به شکل فارسی و به شکل لاتین (در پانویس یا در لیست منابع) بایستی به صورت ایتالیک نوشته شود.

منابع مورد استفاده:

ترتیب شماره گذاری منابع بایستی به ترتیب استفاده از آن در متن مقاله باشد و بر اساس دستورالعمل ونکوور به شرح زیر تنظیم گردد:

تا شش نویسنده

نام خانوادگی نام. عنوان کتاب، شماره چاپ. محل نشر: ناشر؛ سال، ص. (نام نویسندگان با علامت "،" از یکدیگر جدا می‌شوند. مورد استفاده بایستی به صورت انگلیسی تنظیم شود توجه: کلیه منابع

Kates M. Techniques of physiology. 2nd ed. New York: Elsevier; 1992. p. 172-175.

بیش از شش نویسنده

بعد از نویسنده ششم علامت (،) و بعد et al می‌آید. بقیه اطلاعات کتابشناسی به صورت فوق تنظیم می‌گردد.

Editor به عنوان نویسنده

پس از نام خانوادگی و نام علامت کاما و سپس کلمه editor می‌آید. بقیه اطلاعات کتابشناسی به صورت فوق تنظیم می‌گردد.

مجلات

مجله فارسی

Heidari A, Razavi MH. Agricultural Occupational Health Knowledge and Practice of Farmers in Qom Province. Qom Univer of Med Scien J 2007;1(3):51-57. [Full Text in Persian]

مجله انگلیسی

Seeff LB, Buskell-Bales Z, Wrought EC, Durako SJ, Iber FL, et al. Long Term Mortality after Transfusion Associated non A, non B Hepatitis. The National Heart, Lung and Blood Institute Study group. N Engl J Med 1992;27:1906-11.

تا شش نویسنده:

نام خانوادگی نام. عنوان مقاله. عنوان مجله سال؛ دوره (شماره): شماره صفحات. (نام نویسندگان با علامت "،" از یکدیگر جدا می‌شوند).

بیش از شش نویسنده

بعد از نویسنده ششم علامت (،) و بعد et al. می‌آید. بقیه اطلاعات کتابشناسی به صورت فوق تنظیم می‌گردد.

سازمان به عنوان نویسنده یا ناشر

چنانچه در معرفی کتاب و یا مجله، سازمان به عنوان نویسنده و یا ناشر باشد از آن استفاده می‌شود. بقیه اطلاعات کتابشناسی به صورت فوق تنظیم می‌گردد.

پایان نامه

نام خانوادگی نام. عنوان پایان نامه. محل انتشار: نام دانشکده و دانشگاه؛ سال. صفحه.

استناد به مقاله نشریه الکترونیکی روی اینترنت

نام نویسنده(گان) یا شرح پدیدآور مقاله (نقطه، یک فاصله) عنوان مقاله (نقطه، یک فاصله، مخفف عنوان نشریه الکترونیکی (یک فاصله) {ذکر نوع رسانه در گروه که در فارسی [نشریه الکترونیکی] و در انگلیسی [Serialonline] نوشته می‌شود} سال نشر(و ماه نشر در صورت لزوم) نقطه ویرگول بدون فاصله (شماره جلد (بدون فاصله) شماره نشریه در پرانتز(در صورت لزوم) دو نقطه بدون رعایت فاصله شماره قابها یا صفحات در گروه [ ] نقطه، بدون فاصله (Available From) دو نقطه، یک فاصله)

آدرس اینترنتی دسترسی) نقطه، یک فاصله، تاریخ دسترسی شامل ماه (به طور کامل) روز(ویرگول)، یک فاصله، سال نقطه.

تکثیر طرح

پس از اعمال اصلاحات لازم و تصویب نهایی شورا پژوهشی دانشگاه، گزارش نهایی طرح به تعداد ۲ نسخه چاپ و ۱ نسخه الکترونیکی به صورت Word,PDF به امور پژوهشی دانشگاه تحویل گردد.

دانشگاه علوم پزشکی قم

(قلم لوتوس تیره، اندازه ۱۸)

معاونت تحقیقات و فناوری

(قلم لوتوس تیره، اندازه ۲۲)

گزارش نهایی طرح تحقیقاتی

(قلم لوتوس تیره، اندازه ۱۲)

عنوان طرح تحقیقاتی

(نوشتن عبارت فوق لازم نیست. صرفاً برای نشان محل تایپ عنوان است)

(قلم لوتوس تیره، اندازه ۱۸)

مجری (مجریان) طرح:

(قلم لوتوس تیره، اندازه ۱۸)

همکاران:

(قلم لوتوس تیره، اندازه ۱۴)

اسم همکاران.....

(قلم لوتوس تیره، اندازه ۱۴) (نام و نام خانوادگی به صورت کامل ذکر گردد).

فصل و سال

(قلم لوتوس تیره، اندازه ۱۴)

Qom University of Medical Sciences

(Times new roman, Size 20, Plain & Bold)

Deputy of Research and Technology

(Times new roman, Size 18, Plain & Bold)

Final Report of Research Project

(Time new roman, Size 18, Italic & Bold)

Title

(نوشتن کلمه فوق لازم نیست. صرفاً برای نشان محل تایپ عنوان است)

(Time new roman, Size 14, Plain)

Researcher (s)

(Time new roman, Size 20, Italic)

(نوشتن کلمه فوق لازم نیست. صرفاً برای نشان محل تایپ اسامی نویسنده (گان) است)

(Time new roman, Size 18, Plain)

Coworker:

(Time new roman, size 14, Plain)

نام و نام خانوادگی کامل نوشته شود (Time new roman, Size 14, Plain)

Date:

(Time new roaman, Size 12, Plain)

فرم ج - تنظیم چکیده فارسی

عنوان : .....(لوتوس ۱۶ وتیره)

نویسنده(گان):.....(لوتوس ۱۴)

چکیده(لوتوس ۱۴ **Bold**)

مقدمه (لوتوس ۱۴ **Bold**)

متن مقدمه(لوتوس ۱۴)

مواد و روش (لوتوس ۱۴ **Bold**)

متن مواد و روش(لوتوس ۱۴)

نتایج(لوتوس ۱۴ **Bold**)

متن نتایج(لوتوس ۱۴)

نتیجه گیری:

متن نتیجه گیری(لوتوس ۱۴)

کلید واژه ها:

متن کلیدواژه ها(لوتوس ۱۴)

Title

(نوشتن کلمه فوق لازم نیست. صرفاً برای نشان محل تایپ عنوان است)
(Time new roman, Size 14, Plain & Bold)

Author (s)

(نوشتن کلمه فوق لازم نیست. صرفاً برای نشان محل تایپ عنوان است)
(Time new roman, Size12, Italic & Bold)

Abstract/Summary (Time new roaman, Size 12, Plain & Bold)

Text (Time new roaman, Size 12, Plain)

Introducton: (Time new roaman, Size 12, Plain & Bold)

Text (Time new roaman, Size 12, Plain)

Methods: (Time new roaman, Size 12, Plain & Bold)

Text (Time new roaman, Size 12, Plain)

Results: (Time new roaman, Size 12, Plain & Bold)

Text (Time new roaman, Size 12, Plain)

Conclution: (Time new roaman, Size 12, Plain & Bold)

Text (Time new roaman, Size 12, Plain)

Key words: (Time new roaman, Size 12, Plain & Bold)

Text (Time new roaman, Size 12, Plain)

دانشگاه علوم پزشکی قم
معاونت تحقیقات و فناوری

گزارش نهایی طرح تحقیقاتی:

بررسی میزان سلامت کارکنان ادارات استان قم

مجری طرح:

جلیل مکارم

همکاران: .....

تابستان ۱۳۸۶

**Qom University
Medical Sciences**

Deputy of Research and Technology

Final Report of Research Project

The study of the magnitude of the research problems before and after the administrative and management interventions from the faculty members and researchers' viewpoint at Qom Medical Sciences University from 1383 to 1387

Researcher:
Dr.Jalil Makarem

Coworker:
14, Bold اسامی همکاران به صورت

Summer 2009

